

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.21.304

**Inventaris van het archief van Th. H.
Joekes [levensjaren 1923-1999], 1961-
1997**

A.A. Mietes

Nationaal Archief, Den Haag 2002

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	9
De verwerving van het archief.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Verwante archieven.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 609 Th. H. Joekes [levensjaren 1923-1999]

Archiefbloknnummer:

C27015

Omvang:

71 inventarisnummer(s); 3,15 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Joekes, Th. H.

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Theo Joekes (1923-1999) werkte na de Tweede Wereldoorlog voor de BBC in Londen, en later als correspondent voor de NRC. Hij werd in 1959 lid van de VVD, waarvoor hij van 1963 tot 1989 Tweede Kamerlid was. Hij was lid van de parlementaire enquêtecommissie RSV in 1984-1985. Daarnaast was hij als publicist verbonden aan de Financial Times, The Economist en Trouw. Het archief bevat o.a. door hem geschreven artikelen; zakelijke correspondentie; inbreng van Joekes in kamerdebatten; teksten van lezingen en (politieke) redevoeringen; en ook een omslag met liefdesgedichten van zijn hand.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 609 Th. H. Joekes [levensjaren 1923-1999], nummer toegang 2.21.304, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Joekes suppl., 2.21.304, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Theodoor Hendrik Joekes werd op 1 september 1923 geboren te 's-Gravenhage. Hij was het vierde kind en een echt nakomertje: zijn broers en zuster waren acht tot twaalf jaar ouder. Het gezin Joekes behoorde tot de hogere burgerij. Zijn moeder kwam uit de familie Van Wulfften Palthe, een oud en welgesteld geslacht. Zijn vader, mr. dr. A.M. Joekes (1885-1962), was op dat moment referendaris op het departement van Arbeid. Later zou hij Tweede Kamerlid voor de Vrijzinnig Democratische Bond (VDB) worden en in 1948 minister van Sociale Zaken.

Theo Joekes ging aanvankelijk naar de Vrije School. Na 10 jaar antroposofisch onderwijs maakte hij de overstap naar het Vrijzinnig Christelijk Lyceum, waar hij in 1942 zijn gymnasium-a diploma haalde. Op de dag dat hij mondeling eindexamen deed werd zijn vader door de Duitsers geïnterneerd; eerst in St. Michielsgestel en later in het concentratiekamp Buchenwald. De arrestatie van zijn vader was voor Theo en zijn moeder aanleiding om te verhuizen naar het vakantiehuisje van het gezin op de Veluwe. In november 1944 werd hij hier gearresteerd tijdens een huiszoeking, omdat hij zich aan de Duitse meldingsplicht had onttrokken. Joekes moest dwangarbeid verrichten door mee te werken aan een verdedigingslinie langs de IJssel. Door een rugaandoening te simuleren en met medewerking van een Nederlandse aannemer-bunkerbouwer wist hij te ontkomen en kon hij onderduiken.

Na de Bevrijding bracht Theo Joekes een half jaar door in het door de Geallieerden bezette Duitsland. Hij fungeerde als tolk voor een Britse pantserdivisie (Irish Quards). Vrij snel na zijn terugkeer in Nederland kreeg hij te horen dat de Nederlandse sectie van de BBC werknemers zocht. In april 1946 vertrok hij naar Londen, waar hij bijna dertien jaar zou blijven. Twee jaar later leerde hij hier zijn eerste vrouw kennen. Binnen enkele maanden was hij getrouwd, maar het huwelijk was geen succes en na vier jaar werd het beëindigd.

In 1953 kreeg Joekes van de BBC een vast contract aangeboden, maar tegen een lager salaris. Hij wees het aanbod van de hand. Even zag het er naar uit dat hij zonder werk zou komen te zitten. Juist op dat moment bleek de NRC nieuwe Londense correspondent te zoeken en Joekes bleek de geschikte kandidaat: hij werd journalist.

Vijf jaar lang werkte Joekes als correspondent, maar in 1959 keerde hij terug naar Nederland. Hij was voor de tweede keer getrouwd en hij had besloten om in de politiek te gaan. Hiervoor had hij een heel plan bedacht: allereerst zou hij rechten gaan studeren in Leiden, vervolgens zou hij zich kandidaat laten stellen voor de Tweede Kamer en daarna zouden een ministerspost en een functie in Europa moeten volgen.

Het eerste gedeelte van het plan verliep voorspoedig. Hij werd lid van de VVD en voor de Tweede Kamerverkiezingen van 1963 wist hij zich als zestiende op de kandidatenlijst te laten plaatsen. Zo belandde hij in de Tweede Kamer, waar hij na een aantal jaren benoemd werd tot fractiesecretaris; een functie die hij tot 1972 zou vervullen. In 1964 had hij ook zijn doctoraalexamen gehaald. Om in zijn levensonderhoud te voorzien werkte hij als correspondentschap in Nederland voor The Financial Times (van 1959 tot 1972) en The Economist (van 1965 tot 1973). Daarnaast was hij van 1959 tot 1961 ook nog eindredacteur van De Onderneming, een uitgave van het Centraal Sociaal Werkgevers Verbond (CSWV).

Het tweede gedeelte van het plan, een ministerspost en een functie in de Europese Commissie, bleek echter minder makkelijk uitvoerbaar. Vanaf 1972 beschouwde hij een regeringsfunctie als onhaalbaar. Joekes, die al jaren last had van hypomanie en depressies, besloot in datzelfde jaar zijn kamerlidmaatschap te gaan combineren met een baan bij een Engels bedrijf in Londen. De VVD accepteerde echter niet dat een kamerlid zich in het buitenland zou gaan vestigen. Uiteindelijk besloot Joekes om volksvertegenwoordiger te blijven en bleef hij in Nederland wonen. In deze periode scheidde hij ook van zijn tweede vrouw.

Joekes was een buitenbeentje binnen de VVD-fractie. Hij bezat echter grote kennis van parlementaire procedures. In 1984 werd hij daarom door zijn fractie naar voren geschoven om zitting te nemen (als ondervoorzitter) in de parlementaire enquêtecommissie die de besteding van overheids gelden onderzocht bij het scheepsbouwconcern Rijn-Schelde-Verolme (RSV). Begin jaren '80 was het bedrijf failliet gegaan. De RSV-Enquête was de eerste parlementaire enquête, die zich op een naoorlogse probleem richtte. Uiteindelijk kwam vooral vice-premier Gijs van Aardenne (VVD) onder vuur kwam te liggen. Joekes onderschreef het rapport, waarin het gedrag van de vice-premier 'ronduit misleidend en daardoor onaanvaardbaar' werd genoemd. De andere twee VVD-ers in de enquêtecommissie hadden hiervan afstand genomen. De partij had zich na het uitlekken van de eerste deelconclusies in de media rondom Van Aardenne geschaard. Fractievoorzitter Nijpels werd beschuldigd van voorkennis, maar hij ontkende. Joekes noemde de ontkenning van Nijpels 'een volstreekte slag in de lucht'. Een openlijke ruzie tussen beiden was het gevolg.

Joekes' handelswijze werd hem binnen zijn partij niet in dank afgenomen. Hij werd weliswaar op de kandidatenlijst voor de verkiezingen van 1986 geplaatst, maar op een onverkiesbare plaats. De VVD had de voorgaande jaren echter talloze affaires meegemaakt en er was forse kritiek op het leiderschap van Nijpels. De partij moest een forse nederlaag incasseren (van 36 naar 27 zetels). Joekes had echter een soort eigen campagne gevoerd. Bovendien hadden VVD-stemmers die hun ongenoegen wilden laten blijken over de gang van zaken op hem gestemd. Joekes werd dankzij voorkeurstemmen (284.989) herkozen in de kamer.

Nadat het tweede kabinet Lubbers in 1989 was gevallen, besloot Joekes uiteindelijk de politiek te verlaten. Hij richtte zich op het schrijven. Al sinds 1980 publiceerde hij detectives en later ook gedichtenbundels en romans. Ook was hij van 1991 tot 1995 nog columnist voor het dagblad Trouw en publiceerde hij van 1997 tot 1999 regelmatig artikelen over politiek en taalgebruik in de Haagsche Courant.

Theo Joekes overleed op 16 maart 1999.

Politieke functies

- Lid van VVD; vanaf 1959
- Lid van de Tweede Kamer voor de VVD; 1963-1989

Belangrijkste politieke gebeurtenissen

- Lid van de RSV-commissie, 1984-1985

Overige maatschappelijke functies

- Programme Assistant BBC (Nederlandse afdeling); 1946 - 1953
- Correspondent NRC te Londen; 1953 - 1958
- Medewerker Centraal Sociaal Werkgevers-Verbond CSWV; 1959 - 1961
- Redacteur van De Onderneming (uitgave CSWV); 1959 - 1961
- Nederlands Correspondent voor The Financial Times; 1959 - 1972
- Wetenschappelijk medewerker prof. mr. B.M. Teldersstichting; 1960 - 1968
- Nederlands correspondent voor The Economist; 1965 - 1973
- Columnist voor Trouw, 1991-1995

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Schenking (van een niet overheidsarchief)

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Verwante archieven:

- Mr. A.M. Joekes [levensjaren 1885-1962], (1858) 1895-1962 (nummer toegang 2.21.094)
- Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD) en Voorgangers, 1889-1976 (1999) (nummer toegang 2.19.022)
- Tweede Kamer der Staten-Generaal (1849) 1945-1994 (nummer toegang 2.02.28)
- Parlementaire Enquêtecommissie Rijn-Schelde-Verolme (1965) 1983-1987 (1989) (nummer toegang 2.02.26)

**BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN
ARCHIEFBESTANDELEN**

- 1** Levensbeschrijving van Th.H. Joekes, 1974.
- 2** Correspondentie, 1983.
- 3** Toespraken over financiële onderwerpen, 1971-1984.
- 4** Stukken betreffende bij de VVD gevolgde kadercursussen, 1964-1979.
- 5** Stukken betreffende de vervolging van Joekes inzake belediging van de Molukse gemeenschap, 1980.
- 6-16** Correspondentie, 1965-1987.
- 6** 1965-1969, A-N
 - 7** 1965-1969, O-Z
 - 8** 1975-1976
 - 9** 1979
 - 10** 1980
 - 11** 1981
 - 12** 1982
 - 13** 1983
 - 14** 1984
 - 15** 1986
 - 16** 1987
- 17-18** Correspondentie m.b.t. Anglo-Continental Business Consultants, 1973-1978.
- 17** 1973-1974
 - 18** 1976-1978
- 19-40** Stukken betreffende bedrijven waaraan Anglo-Continental Business Consultants haar diensten heeft aanbevolen, 1973-1975.
- 19** Candean Ltd.
 - 20** De Hoop
 - 21** Internatio Müller
 - 22** Kluwer
 - 23** Meneba
 - 24** Miedema

-
- 25** Ogem
26 Rademakers
27 SHV
28 Steel Brothers
29 Thyssen Bornemisza
30 Van der mark-Ecalga
31 Van Marle en Bignell
32 Bagajavion
33 Banken
34 Douwe Egberts
35 Hyvision
36 Lage Landen, de
37 Lundia
38 Nationale Nederlanden
39 Schaap, Citroen en Van Gelder
40 Schuurlingen
- 41** Contracten met Tjoklat-fabriek NV, Kluwer, Audet, meneba, Bendien 75, Verbunt/Douwe Egberts en general Biscuit Compagny, 1974-1975; met aanvraagformulier voor mobilfoon- en semafoonaansluitingen, 1973 en lease-contracten voor auto's, 1973.
1973-1975
- 42** Correspondentie met de Nederlands-Britse Kamer van Koophandel, z.d.
- 43** Correspondentie met de Nederlands-Franse kamer van koophandel, z.d.
- 44** Teksten van (niet politieke) lezingen uitgesproken door Th. H. Joekes, alsmede van radio-uitzendingen waaraan hij zijn medewerking heeft verleend,
1969 -1997. 1 pak
- 45** Kamervragen van Th. H. Joekes betreffende diverse onderwerpen, 1971 - 1985. 1 omslag
- 46** Kamerstukken (inbreng van Th. H. Joekes in verschillende debatten), deels gedrukt.
1963 - 1985 1 omslag
- 47** Correspondentie,
ca. 1975 - ca. 1990. 1 omslag
Betreft zowel persoonlijke als politieke zaken.
- 48** (Vergader)Stukken afkomstig van commissies ed. waarvan Th. H. Joekes deel uitmaakte,
ca. 1978 - ca. 1987. 1 pak

Betreft o.a.:

- het Presidium van de Tweede kamer
- de Commissie voor de Werkwijze van de Tweede Kamer
- de Bijzondere Commissie Onderzoek Organisatie Werkwijze
- Werkgroep voorbereiding herziening enquêtewet
- Vaste Commissie voor Financiën
- Bijzondere Commissie van Overleg
- Gemengde Commissie van de Stenografische dienst
- de Vereniging voor Vrijheid en Democratie (VVD)

- 49** 'Politieke redevoeringen', teksten van redevoeringen uitgesproken door Th. H. Joekes, meestal betreffende politieke onderwerpen, ca. 1961 - 1992. 1 pak
Betreft zowel spreekbeurten in de Tweede Kamer als spreekbeurten voor VVD-partijafdelingen.
- 50** Stukken betreffende te verrichten werkzaamheden door Anglo-Continental Business Consultants, 1973. 1 omslag
- 51-54** Politieke correspondentie, 1970-1971 4 pakken
- 51** 1964-1970
- 52** 1970-1971
- 53** 1988
- 54** 1989
- 55** Correspondentie betreffende de verkiezingen en de VVD, 1985-1986. 1 omslag
- 56** Correspondentie met Loeb uitgevers bv betreffende publicaties, 1980-1990. 1 pak
- 57** Ingekomen gelukwensen na zijn verkiezing tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1986. 1 pak
- 58** Correspondentie met het dagblad NRC handelsblad, 1985-1989. 1 pak.
- 59** Artikelen gepubliceerd in het dagblad Trouw, deels met bijlagen. 1991-1994 pak
- 60** Artikelen gepubliceerd in het dagblad Trouw, deels met bijlagen. 1994-1995 1 omslag
- 61** Artikelen gepubliceerd in het dagblad De Haagsche Courant, 1997-1998. 1 omslag
- 62** Stukken betreffende de verkiezingscampagne voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

	1986.	1 omslag
63	Correspondentie met afdelingen van de VVD, 1964-1971.	1 omslag
64	Stukken betreffende het vijftienvig jarig jubileum als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1988.	1 omslag
65	"Een school meerminnen", liefdesgedichten door Theo Joekes, klad en concept, 1987.	1 omslag.
66	Stukken betreffende parlementaire enquête -commissie inzake Rijn-Schelde-Verolme (RSV), 1983.	1 omslag.
67	Stukken inzake de rijksbegroting, 1966.	1 omslag
68	Stukken inzake een reis naar Taiwan, 1969.	1 omslag.
69	Stukken betreffende zijn verkiezing tot lid van de Tweede kamer, 1986.	1 pak
70	Correspondentie met het dagblad Utrechts Nieuwsblad, 1979-1986.	1 pak
71	Politieke correspondentie, 1984-1987.	1 pak